

Masarykova univerzita
Filozofická fakulta
Katedra informačních studií a knihovnictví

MUNI Katedra
ARTS informačních studií
a knihovnictví

HALINA PAWLOWSKÁ A MICHAL VIEWEGH V KONTEXTU
LITERATURY PRO ŽENY
komparace

Seminární práce k předmětu ISKB08: Literatura v kulturním kontextu

Autoři:

Tereza Karmazínová – UČO 581505 – prezenční studium – 1. ročník

Marta Soldánová – UČO 581313 – prezenční studium – 1. ročník

Kateřina Bubrinková – UČO 581627 – prezenční studium – 1. ročník

Branislav Mateáš – UČO 550639 – prezenční sdružené studium – 1. ročník

Daniel Kahoun – UČO 581840 – prezenční sdružené studium – 1. ročník

Počet znaků: 17 387

Brno
26.10.2025

Obsah

Obsah.....	1
1. Úvod k seminární práci.....	2
2. Co je literatura pro ženy?.....	3
3. Způsoby ženského psaní.....	4
4. Vývoj literatury pro ženy v českém kontextu.....	5
5. Halina Pawlowská (*21.3.1955).....	7
6. Michal Viewegh (*31.3.1962).....	9
7. Závěr.....	11
Seznam použitých informačních zdrojů.....	12

1. Úvod k seminární práci

Literaturou pro ženy se na české literární scéně zabývá ne jeden autor. Pro naši práci jsme však chtěli vybrat takové autory, kteří se mezi sebou dají snadno porovnat, ať už tempem psaní knih, nebo jinými aspekty, jako je například popis ženských hrdinek v jejich stěžejních dílech.

Cílem naší práce je představit literaturu pro ženy jako takovou, popsat a porovnat dílo Haliny Pawlowské s dílem Michala Viewegha z pohledu literatury pro ženy a ženských hrdinek zastoupených v jejich dílech.

2. Co je literatura pro ženy?

Pojmem literatura pro ženy, nebo chceme – li ženská literatura se rozumí literatura taková, která je určena primárně ženskému publiku. Literaturu pro ženy často píší ženy samy, ale nemusí tomu tak vždy být.

Ženy v literatuře zajímá více projektivní a emocionálně saturující stránka, naopak muži v literatuře tíhnou spíše ke stránce inteligenčně stimulační a odrazové. Zajímavostí je i rozdílnost v četbě dívek a chlapců. Pro dívky je důležitá idealizační stránka, kdežto kluci prahnou spíš po napínavém čtení z drsného prostředí. Preference čtenářů se liší nejen podle věku a pohlaví, důležitým faktorem je například i vzdělání.[1]

Protože se preference žen a mužů liší, hovoříme o literatuře pro ženy a literatuře pro muže, a to i přes to, že toto označení může být v 21. století poněkud problematické.

V minulosti byl hojně používán argument, že ženy jsou submisivní a méně podnikavé kvůli biologickým faktorům, a to především k ospravedlnění podřadnosti žen. Důležité jsou tedy pojmy „ženskost“ a „mužskost“, které označují kulturní identitu daného pohlaví nabytou v průběhu let, a které používají především feministky. Ne všechna díla napsaná ženami obsahují rysy čistě ženské.[2]

3. Způsoby ženského psaní

Existují čtyři různé způsoby ženského psaní, kterými jsou biologický, lingvistický, psychoanalytický a kulturní. Přesto, že genderovou odlišností se zabývali lidé v spíše minulosti a sloužila především k utlačování žen, je rozdělení na způsoby psaní stále do určité míry relevantní.[3]

Ve Viktoriánské Anglii lékaři věřili, že ženy mají o dvacet procent tvořivé energie méně, a to kvůli fyziologickým funkcím. Biologické vlastnosti žen, jsou nedílnou součástí jejich psaní, ale nesmíme vnímat pouze fyziologické faktory. Důležité je zkoumat biologickou stránku žen, a to z jejich pohledu na postavení ve společnosti.[3]

Lingvistický styl se zabývá konceptem ženského jazyka, ten už se objevoval v mýtech a folkloru, takže se nejedná o žádnou novinku, se kterou by přišlo feministické hnutí. Žádný oficiální, nebo alespoň jazyk se stejnými ženskými znaky, který by byl výrazně odlišný od jazyka oficiálního neexistuje. Ženské psaní je charakteristické v syntaxi a konkrétních stylistických prostředcích.[3]

Podle psychoanalytického stylu ženskou psychiku ovlivňuje jak styl lingvistický, tak biologický, díky kterému vzniká jakýsi model ženského já. Pro zkoumání ženského psaní je však klíčové umístění do kulturního kontextu.[3]

Všechny čtyři styly se tedy do jisté míry překrývají a úzce spolu souvisí. Způsob kulturní v sobě zahrnuje všechny tři předchozí styly, ale aplikuje je na vztah k sociálním kontextům.[3]

4. Vývoj literatury pro ženy v českém kontextu

Ženská literatura má v českých zemích bohatou historii a tradici sahající již do konce 18. století. Bylo to období preromantismu, kdy začaly vznikat první sentimentální romány, které se postupně transformovaly do obrozeneckých povídek. Přibližně od druhé poloviny 19. století se pak začínají objevovat první konvenční milostné příběhy zaměřené speciálně na ženské publikum.[5]

S rozvojem populární literatury pak přišel i skutečný rozkvět žánru, který dosáhl svého vrcholu v období meziválečné první Československé republiky. Tehdy vznikla pod hlavičkou společnosti Rodina edice románů pro ženy zvaná *Červená knihovna* (1928-1937), charakteristická svými červenými plátěnými vazbami, podle nichž získaly svůj název. Milostné příběhy pro ženy vycházely nejen v knižní podobě, ale také v populárních časopisech, jako třeba *Večery pod lampou*. Vedle červené knihovny pak také existovala tzv. modrá knihovna, představující žánry jako kovbojky či detektivky - tedy literaturu primárně pro muže. Oba názvy se později zobecnily jako označení celého žánru.[4]

Popularita červené knihovny měla také hlubší sociální kořeny. Hospodářská krize ve třicátých letech přivedla mnoho lidí do lidových knihoven, které tehdy sloužily nejen jako zdroj knih, ale také jako místa k zahřátí. Nenáročné milostné příběhy červené knihovny nabízely čtenářkám dostupnou formu četby, která jim umožňovala snít o lepším životě.

Po nástupu komunistické strany k moci v roce 1948 zavládla v oblasti literatury tvrdá cenzura, která se nevyhnula ani žánru ženské literatury. Červená knihovna byla odsouzena jako "buržoazní brak" nevhodný pro budování socialistické společnosti. Žánr tak na dalších čtyřicet let prakticky zmizel z českého knižního trhu.[5]

Pádem komunistického režimu a sametovou revolucí v roce 1989 nastává pro ženskou literaturu zásadní zlom. Objevuje se třeba snaha o obnovu předválečných tradic, kde například nakladatelství Ivo Železný obnovuje výše zmíněnou edici: *Večery pod lampou*. Současně dochází k otevření trhu, které přináší masivní nával překladové literatury - snad nejznámějším příkladem je americké nakladatelství Harlequin se svými paperbackovými milostnými romány známými jako "Harlekýnky". Obrovský úspěch zaznamenávají také překlady zahraničních autorek, především *Deník Bridget Jonesové* (1996) a *Sex ve městě* (1997).[7]

Na rostoucí poptávku rychle reagovala česká nakladatelství jako Fragment či Grada, která se v devadesátých letech etablovala jako významní vydavatelé žánru. Současně se začínají objevovat první české autorky. Ať už je to “Viewegh v sukni” - Irena Obermannová, která se díky Deníku šílené manželky (1998) stává nejprodávanější českou autorkou žánru, či jiné, jako Petra Dvořáková, či Halina Pawlowská, jejíž tvorbu podrobně probereme v následující kapitole. Specifickým jevem je pak vstup mužských autorů do tohoto žánru, především Michala Viewegha, jehož díla vyvolala akademickou debatu o genderových aspektech literární tvorby.

Žánr se každopádně postupem let proměňoval od jednoduchých milostných příběhů k jeho moderní podobě. Ta kombinuje na jednu stranu tradiční motivy červené knihovny (hledání lásky či rodinné vztahy) s tématy kariéry, sexuality a ženské autonomie. Tak se vytvořil nový vzor ženské hrdinky - hrdinky emancipované a úspěšné, ale zároveň nejisté a hledající. Významnou roli hrála také televize - specificky seriálové adaptace, které tento typ moderní ženy výrazně zpopularizovaly.[6]

5. Halina Pawlowská (*21.3.1955)

Halina Pawlowská je známá jako česká spisovatelka, scenáristka, vydavatelka a publicistka. Vystudovala FAMU, přesněji obor scenáristika a dramaturgie. Napsala přes dvacet televizních komedií. Nejúspěšnější z nich je “Sardinky aneb život jedné rodinky” a také “Banánové rybičky”, díky kterým ji můžeme znát jako moderátorku. Dostala také ocenění Českého lva za její scénář k filmu “Díky, za každé nové ráno”. V roce 2001 se stala majitelkou a vydavatelkou časopisu “Šťastný Jim”, který dostal ocenění časopis roku. V roce 2004 se jej prodalo přes 56 tisíc výtisků. [8] Halina tento časopis vedla přes více než 10 let. V současnosti vyučuje scenáristiku na vyšší odborné škole Michael a tvůrčí psaní na vysoké škole kreativní komunikace. Nyní také hraje v nových seriálech jako například seriál ZOO, který se vysílá na stanici Prima.[9]

Halina Pawlowská je také všeobecně známá svými kontroverzními knihami, kterých za svůj život napsala a vydala více než třicet. Mnohokrát díky jejím úspěšně humorným dílům dostala ocenění jako nejčtenější česká autorka, a to nejen v České republice, ale také na Slovensku. [9] Halina o svých dílech ráda uvádí, že jsou inspirovaná realitou a jejím vlastním životem, ze kterého čerpá nejvíce. „Nejsem opisovač reality, jsem přece jen autorka, takže jsem sice inspirována realitou, ale zpracovávám je literárně.“ Uvedla pro rozhovor v roce 2020. [10] Jako autorka se ve svých dílech projevuje hlavně sebeironií, humorem a nadějí v dobrý konec. Žánry, které Halina píše nejčastěji jsou povídky a fejetony, ve kterých právě projevuje svůj život společně s humorem a sarkasmem.

Například její dílo “Rande”, které si nyní rozebereme. Anotace knihy zní: “ Je něco jiného jít na rande, když je vám čtrnáct, než když vám je přes padesát. Je něco jiného myslet si, že všechno, včetně toho rande, je tak nějak na zkoušku, a že to buď báječně dopadne, nebo ne... Když je vám víc než padesát a máte rande, víte skoro jistě, že to nevyjde, ale přesto je ve vás absurdní naděje, že třeba, navzdory všem okolnostem, pravděpodobnosti, zkušenostem, vás čeká něco úchvatného a vy jdete na rande s odhodláním člověka, který dostal k narozeninám zážitkový dárek a je přinucen skočit s padákem, i když se mu vůbec nechce!”[11] už podle anotace můžeme vidět tu naději na šťastný konec, který Halina v dílech projevuje.[11] Dílo jako takové popisuje hledání nového partnera po úmrtí manžela. Skládá se ze tří povídek: První povídka má název “Rande naslepo”, druhá “Rande po padesátce” a třetí “Rande s bývalým”. Jde o popis hledání lásky a zamilovanosti z pohledu ženy, která neměla takovou

naději na to, si ve svých padesáti letech někoho najít. Na začátku knihy Halina mluví o tom, jak si sebe a svého manžela vždy představovala jako starý pár, který si žije svůj šťastný život až do smrti. Po tom, co jí ale manžel Zdeněk náhle zemřel na nemoc, se její myšlenka propadla a Halina sama upadla do smutku, měla různé emoce, které se v ní vyvolaly náhle. Začaly jí dohánět myšlenky toho, že bude po zbytek života sama, volat s kamarádkami, péct koláče, které nikdo nebude chtít a ona bude jen tlustší a tlustší. Taková představa a emoce ji drtily natolik, že si sama řekla a uvědomila, že by mohla zkusit otevřít svůj život a budoucnost znovu někomu, kdo by jí v životě doplnil ten zbytek sebe, který jí chybí. Tohle vše popisuje na úplném začátku knihy, tudíž v první povídce. Dává důraz na smutek, ale v povídkách dalších už je více rozebrané randění spíše z humorného pohledu, nadsázky, jako má Halina ve všech svých dílech. Kniha obsahuje také moudra, kterými se Halina hodně ve svojí kariéře projevuje. Recenze čtenářů všeobecně mluví o tom, že kniha je dobrou oddechovkou a zvláště stereotypní knihou, které Halina pravidelně píše.[12] Na me kniha působí dobře, pohled ženy na randění a lásku po padesátce je zde podrobně i humorně popsáný. Dílo končí pozitivně s radou do života, že ne každé rande musí nutně mít pozitivní konec. Muže Halina v knize popisuje z pohledu ženy, která si s nimi už zažila svoje. Muži jsou pro ni v knize nepodstatná a hloupá stvoření, ale zároveň někdo, s kým si může život užít.

6. Michal Viewegh (*31.3.1962)

Michal Viewegh, spisovatel, publicista a scénárista, je první český spisovatel, který měl a stále má tu možnost se čistě živit z příjmů spisovatelství. Jeho knihy se často hned po vydání staly bestsellerem a následně byly i díky velkému zájmu zfilmovány. Mezi nejznámější i zfilmované knihy například patří; Báječná léta pod psa, Román pro ženy, Román pro muže a Účastníci zájezdu.

V začátcích studoval na Vysoké škole ekonomické v Praze. Studia však po chvíli zanechal a začal pracovat jako geofyzikální figurant a noční strážný. Následně se rozhodl navrátit ke studiu a vystudoval češtinu a pedagogiku na Filozofické fakultě Karlovy univerzity. Spisovatelské profesi se věnuje od roku 1995. Avšak první jeho knihou se stala Názory na vraždu, která byla publikovaná již v roce 1990.[13] V roce 2012 prošel vážným onemocněním. Po prasknutí jeho aorty se dostal do stavu klinické smrti a po probuzení z umělého spánku trpěl několik let depresemi. [14]

Dle kritiků se Vieweghovi knihy řadí k takzvané nízké literatuře a jeho texty jsou napsány „podivným stylem“. I přes tyto recenze byl v roce 1993 oceněn literární cenou Jiřího Ortena za titul Báječná léta pod psa. Mezi jeho další ocenění patří „Kanzelsberger cena čtenářů“ z roku 2005, která se udílí v rámci známé literární ceny Magnesia Litera. Toto ocenění obdržel za titul Vybíjená. [15] I přes různé kritiky knih, je stále u čtenářů oblíbený a v různých anketách se umisťuje na prvních místech [16].

Pro rozbor našeho tématu, si zvolíme knihu Román pro ženy, který nám více umožní náhled do ženské postavy z pohledu mužského autora. Kniha popisuje milostný život dvaadvacetileté redaktorky Laury, která má blízký vztah s její matkou Janou. Obě mají potíže najít si ty správné partnery. Laura jednoho dne natrefí na čtyřicetiletého osamělého Olivera a bezhlavě se do něj zamiluje. Hlavní hrdinka, avšak zjistí, že Oliver a její matka Jana bývali dříve milenci i přesto ji to však nezastaví v budování jejich vztahu. Oliver se však postupem času chová spíše egocentricky, povrchně a nesplňuje představy ideálního muže, kterého si Laura vysnila. Jejich následující rozchod sice Lauru zranil, ale díky němu se mohla sama poznat lépe a uvědomit si spoustu věcí, které tolik před vztahem nevnímala. Hlavní témata knihy tvoří láska a její rozdílné vnímání muže a ženy. Spisovatel se snaží klást důraz na stereotyp vnímání vztahů opačného pohlaví. Ze strany muže (Olivera) se spíše jedná o fyzickou

přitažlivost než o možnost vážného vztahu. A z ženského pohledu (Laury) se jedná o zidealizovaný vztah a s předpokladem velké romantické doživotní lásky. Čas avšak ženě sundá její růžové brýle a ukáže jí realitu. Tyto rozdíly autor několikrát dobře popsal v následujících citacích;

„Večer Olivera nenávidím, ráno ho miluju. Tak prudké výkyvy vztahu k partnerovi by mi ještě před pár lety připadaly nevysvětlitelně podivné, jaksi nenormální – ale dneska chápu, že bez podobného citového kolísání to bohužel asi nejde. Začínám už také tušit, že časové intervaly mezi momentální náklonností a momentální averzí se s léty zřejmě zkracují, a že okamžiky lásky a nenávisti se dokonce nejdou prolnout.“ [18, str. 89],

„Strašně ráda bych mu chladně sdělila, že ho už nikdy!!! v životě nechci vidět!!!, ale problém je, že ho vidět chci!!!, a to dokonce co nejdřív!!! Takže mu zavolám do práce, chladně mu poděkuju za květiny – a pozvu ho na večeři. K nám domů!!!“ [18, str. 106],

„Svět se nedělí na chlapy a na ženský, jak se ti snažeš namluvit v Cosmopolitanu, svět je jenom jeden. Všichni jsme na stejné lodi.“ – „S čím se ale smířit nedokážu, jsou některý tvoje názory!“ „Tak vidíš!“ zajásá Oliver. „Samas to řekla! Tohle je naprosto typickej ženskej přístup! S nedokonalostí života jste schopný se jakž takž vyrovnat: To je život, je třeba ho brát, jak je, říkáte si celkem rozumně. Ale s nedokonalostí chlapů se kupodivu nesmíříte nikdy. Pořád budete naivně hledat toho dokonalýho.“ [18, str. 110].

Viewegh se snaží humornou stránkou přiblížit závažnost vnímání partnerských vztahů z pohledů obou pohlaví. Tyto světy mohou vnímat lásku různými způsoby a mnohdy právě tyto neshody mohou vést k rozepři a nekompatibilitě. Nadále poukazuje na genderovou stereotypní reakci na konflikty, která je společností očekávána.

7. Závěr

Cílem naší seminární práce bylo představit a analyzovat fenomén literatury pro ženy v českém kontextu, a to prostřednictvím porovnání dvou významných autorů – Haliny Pawlowské a Michala Viewegha. Oba se věnují podobnému tematickému okruhu, zaměřenému na mezilidské vztahy, partnerský život a rozdíly mezi mužským a ženským pohledem. Jejich přístup se však v mnoha ohledech liší, a právě tato odlišnost ukazuje šíři a mnohovrstevnatost žánru literatury pro ženy.

Halina Pawlowská přistupuje k ženskému světu zevnitř, s empatií, nadhledem a humorem. Její hrdinky jsou autentické ženy, které se nebojí svých emocí ani slabostí a nacházejí sílu právě v upřímnosti a sebeironii. Autorka vychází z osobních zkušeností, které dokáže proměnit v humorné a poučné příběhy. V jejím pojetí je láska zároveň bolestí i nadějí, ale vždy s možností nového začátku. Literatura Haliny Pawlowské tak reprezentuje tradiční prvky ženského psaní – subjektivitu, citovost a schopnost přetvářet životní zkušenosti v univerzální sdělení.

Michal Viewegh naproti tomu nahlíží ženské postavy z vnějšku. Využívá ironii a nadsázku k reflexi vztahů mezi muži a ženami. Jeho hrdinky jsou často idealizované nebo karikované, a přestože se snaží pochopit ženskou psychiku, působí spíše jako projekce autorova pohledu na svět. Vieweghův humor má jinou funkci než u Pawlowské – neslouží k posílení a porozumění, ale k odhalování rozporů a stereotypů v mezilidských vztazích.

Z porovnání obou autorů vyplývá, že literaturu pro ženy nelze jednoznačně definovat podle pohlaví autora, ale spíše podle způsobu zobrazení světa a vztahů. Pawlowská reprezentuje autentický ženský hlas, zatímco Viewegh tento žánr interpretuje z vnější perspektivy. Společným prvkem jejich tvorby je humor, který funguje jako prostředek k pochopení člověka v jeho složitosti a nedokonalosti.

Oba autoři tak svým osobitým způsobem přispěli k rozvoji populární české literatury pro ženy. Ukazují, že tento žánr není jen nenáročným čtením, ale může nabízet i hlubší pohled na vztahy, sebepoznání a proměnu ženské identity v moderní společnosti. Literatura pro ženy se tak stává nejen zdrojem zábavy, ale i prostředkem porozumění lidskému prožitku bez ohledu na pohlaví.

Seznam použitých informačních zdrojů

[1] HAMAN, Aleš. *Literatura z pohledu čtenářů*. 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1991, s. 32. ISBN 80-202-0281-1. Dostupné také z:

<https://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:f75de5c0-a6bb-11e6-adc9-5ef3fc9ae867>

(str. 157 – 158)

[2] MORRIS, Pam, SIEDLOCZEK, Marian a KAMENICKÁ, Renata. *Literatura a feminismus*. 1. vyd. Brno: Host, 2000, s. 15. ISBN 80-86055-90-6. Dostupné také z:

<https://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:77177360-05c2-11e8-9854-5ef3fc9ae867>

(str. 11, 12, 13)

[3] SHOWALTER, Elaine. *Feministická kritika v divočině* [online]. 1981. Přeložila Karolína Švíková. [cit. 2025-10-19]. Dostupné z:

https://is.muni.cz/el/1423/podzim2006/GEN124/um/showalter_divocina_prac_prekl.pdf

[4] HRABÁK, Josef a Bohuslav BLAŽEJ. *Od laciného optimismu k hororu: k historii a patologii dvou odvětví literárního braku*. Praha: Melantrich, 1989, s. 121. ISBN 80-7023-029-0. Dostupné také z:

<https://ndk.cz/uuid/uuid:988d8330-2300-11e3-b62e-005056825209>

[5] MOCNÁ, Dagmar. *Červená knihovna: studie kulturně a literárně historická : pohled do dějin pokleslého žánru*. Praha: Paseka, 1996. ISBN 80-7185-075-6. Dostupné také z:

<https://ndk.cz/uuid/uuid:68c0e6e0-d25f-11ea-b7a2-005056827e51>

[6] MATONOHA, Jan a Jiná česká literatura (?) (2010 : Praha, Česko). *Česká literatura v perspektivách genderu: IV. kongres světové literárněvědné bohemistiky Jiná česká literatura (?)* : [Praha, 28.6.-3.7.2010]. Praha: Ústav pro českou literaturu AV ČR, 2010, s. 279-288. ISBN 978-80-85778-72-4. Dostupné také z:

<https://ndk.cz/uuid/uuid:41b75e80-6008-11e6-95c7-005056825209>

[7] ČESKÝ ROZHLAS. *Knihy, které v 90. letech četla skoro každá žena – vzpomínáte?* [online]. Radiožurnál, 20. 2. 2016 [cit. 2025-10-22]. Dostupné z:

<https://radiozurnal.rozhlas.cz/knihy-ktere-v-90-letech-cetla-skoro-kazda-zena-vzpominate-6233547>

[8] LIDOVKY.CZ. *Časopis Šťastný Jim, který založila Pawłowska, po osmi letech končí* [online]. 18. 6. 2009 [cit. 2025-10-22]. Dostupné z:

https://www.lidovky.cz/byznys/casopis-stastny-jim-ktery-zalozila-pawlowska-po-osmi-letech-konci.A090618_170725_in-media_aus

- [9] PAWLOWSKÁ, Halina. Oficiální web Haliny Pawlowské [online]. [cit. 2025-10-22]. Dostupné z: <https://www.halinapawlowska.cz>
- [10] ORLICKÝ DENÍK. *Halina Pawlowská: Rodinná sága* [online]. 30. 11. 2020 [cit. 2025-10-22]. Dostupné z: <https://orlicky.denik.cz/pro-zeny/halina-pawlowska-rozhovor-rodinna-saga-20201130.html>
- [11] PAWLOWSKÁ, Halina. *Rande* [online]. Praha: Motto, 2023. ISBN 978-80-267-2596-1. [cit. 2025-10-19]. Dostupné z: https://www.google.cz/books/edition/Rande/0d_iEAAAQBAJ
- [12] DATABÁZE KNIH. *Rande – Halina Pawlowská* [online]. [cit. 2025-10-19]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/rande-524724?page=2>
- [13] CERMANOVÁ, Anna. *Michal Viewegh* [online]. In: iLiteratura.cz. 10.12.2009. Dostupné z: <https://www.iliteratura.cz/clanek/25461-viewegh-michal> [cit. 2025-10-22].
- [14] MACA, Tomáš. *Viewegh: Byl jsem vůl, ale osud mě potrestal přehnaně. Hořkost z rozvodu je přirozená* [online]. In: Aktuálně.cz. 13.4.2022. Dostupné z: <https://magazin.aktualne.cz/viewegh-byl-jsem-vul-ale-osud-me-potrestal-prehnane-horkost/r~284b5816b90d11eca9b1ac1f6b220ee8> [cit. 2025-10-23].
- [15] ÚSTAV PRO ČESKOU LITERATURU AV ČR. *Michal Viewegh* [online]. Dostupné z: <https://ceny.ucl.cas.cz/index.php?o=210> [cit. 2025-10-24].
- [16] KRČÁL, Martin, KOVÁŘOVÁ, Pavla, MAZÁČOVÁ, Pavlína, MASAŘOVÁ, Klára, ZADRAŽILOVÁ, Iva. *Knihovnické fondy, procesy a služby*, Brno: Citace.com, 2024, s.116. ISBN 978-80-88230-01-4.
- [17] VIEWEGH, Michal. *Román pro ženy*, Brno: Petrov, 2005, s. ISBN 80-7227-099-0.